

DATOS IDENTIFICATIVOS

Socioloxía do desenvolvemento local

Materia	Socioloxía do desenvolvemento local			
Código	P04G090V01909			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Torres Outón, Sara María			
Profesorado	Torres Outón, Sara María			
Correo-e	saratorres@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O desenvolvemento local constitúe, na actualidade, un importante xacemento de emprego xa que as diferentes entidades, públicas ou privadas, con ámbito de actuación local emprenden proxectos que demandan un maior nivel de profesionalización e a participación de equipos de traballo multidisciplinares. Estes proxectos e o modo de actuación no ámbito local requiren dunha análise dos recursos e identificación de oportunidades. Nesta materia, abordarase o estudo do desenvolvemento local desde unha perspectiva integral que preste especial atención ás relacións sociais e a interacción dos actores participantes. O obxectivo central da materia será dotar aos alumnos de coñecementos e técnicas para afrontar con éxito iniciativas de desenvolvemento local.			

Competencias

Código			
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.		
B1	Habilidades en la búsqueda de información, en relación con fuentes de información primarias y secundarias, incluyendo el uso de ordenadores para búsquedas en línea		
C37	Capacidad de análisis e identificación de oportunidades de desarrollo existentes a través del aprovechamiento de los recursos disponibles		
C44	Utilizar las TIC de un modo seguro y eficiente y manejar distintos formatos de documentos electrónicos		
D2	Capacidad de organización, planificación y utilización del tiempo y de autocontrol ante situaciones de presión		
D8	Capacidad para el trabajo cooperativo en equipo/grupo y abierto a diferentes puntos de vista y opiniones		
D9	Capacidad para el razonamiento crítico creativo y el autocrítico		

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Describir a realidade socioeconómica dun municipio a través de fontes secundarias	A3	C44
Identificar oportunidades e detectar ameazas nun territorio concreto, tendo en conta todos os seus recursos	B1	C37
Explicar os procesos que teñen lugar nun territorio a partir de teorías científicamente aceptadas e conceptos apropiados.	A3	D9
Identificar recursos e propor accións que posibiliten a mellora da calidade de vida das poboacións e comunidades dun territorio		C37 D8
Deseñar propostas de intervención a partir da información dispoñible	B1	C44
Establecer formas de traballo *colaborativo que xere decisións consensuadas		D2 D8
Comparar casos e elaborar informes sobre validez, ou necesidades de mellora, de estratexias de desenvolvemento local	A3	D9

Contidos	
Tema	
Tema 1: Estado da cuestión:	1.1. A emerxencia do suxeito local 1.2. O significado do Desenvolvemento local: definición
Tema 2: Desenvolvemento local e cambio social	2.1. Teorías de cambio social 2.2. Desenvolvemento e Comunicación
Tema 3: Emprego e promoción do Desenvolvemento Local	3.1. As axencias de desenvolvemento local.(Outras estruturas, fundacións comarcais/grupos, Grupos multidisciplinares) 3.2. Novos xacementos de emprego 3.3. Plan de acción
Tema 4: Recursos e diagnóstico do desenvolvemento local:	4.1. Medio Físico: recursos físicos e infraestruturas. 4.2. Recursos socioeconómicos: recursos humanos, actividade económica e mercado de traballo 4.3. Equipamentos: servizos básicos e aspectos socioculturais 4.4. Metodoloxías de análises: diagnóstico e *implementación da acción
Tema 5: Axentes de desenvolvemento local	5.1. Quen son os actores no desenvolvemento local 5.2. As administracións no desenvolvemento local. 5.3. Implicación e participación dos axentes de desenvolvemento
Tema 6: Análise de experiencias	6.1. Análise de caso e experiencias concretas 6.2. Programas de Desenvolvemento Local na UE. 6.3. Globalización: retos e oportunidades

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	3	0	3
Seminarios	10	20	30
Sesión maxistral	24	0	24
Traballos de aula	10	10	20
Probas de resposta curta	2	30	32
Traballos e proxectos	1	18	19
Estudo de casos/análise de situacións	1	10	11
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	10	11

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Achegamento ás teorías de desenvolvemento local e principais conceptos
Seminarios	Traballo grupal sobre aspectos actuais del desenvolvemento local.
Sesión maxistral	Exposición dos temas centrais do desenvolvemento local así como metodoloxías de análise. Aproximación ós principais recursos, interpretación de datos e aplicación do coñecemento é redacción de informes
Traballos de aula	Realización de traballos no aula baixo as indicacións do docente. Actividades *grupales.

Atención personalizada	
Probas	Descrición
Traballos e proxectos	O alumnado recibirá atención personalizada ben a través de *tutorías presenciais no despacho 252, ben virtuais a través do correo electrónico saratorres@uvigo.es
Estudo de casos/análise de situacións	O alumnado recibirá atención personalizada ben a través de *tutorías presenciais no despacho 252, ben virtuais a través do correo electrónico saratorres@uvigo.es
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumnado recibirá atención personalizada ben a través de *tutorías presenciais no despacho 252, ben virtuais a través do correo electrónico saratorres@uvigo.es

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Traballos de aula	Durante as sesións maxistrais realizaranse consultas nas que o alumnado deberá participar. Valorarase a *participación activa no desenvolvemento das clases.	10	A3	D8 D9
Probas de resposta curta	Comprensión e asimilación de contidos básicos a través de exame.	30		D2

Traballos e proxectos	Realización dun traballo sobre cuestións de ámbito local, facendo fincapé na interpretación da información (documental, datos e fontes de elaboración propia) e na proposta dunha acción viable.	20	A3	B1	D2 D8
Estudo de casos/análise de situacións	Análise dun texto sobre un caso ou situación. Lectura, exposición e debate.	10			D9
Resolución de problemas e/ou exercicios	Comprensión de textos, análises e valoración de accións desenvolvidas no ámbito local.	30			D8 D9

Outros comentarios sobre a Avaliación

PRESENCIAL:1. Avaliación

continúa a través da participación activa do alumno nas clases e a través dos traballos de aula e resolución de problemas e exercicios (30%). Os alumnos que non asistan regularmente a clase, terán que entregar igualmente os traballos realizados.2. Lectura crítica dun artigo relacionado coa materia. Exposición e debate. (Estudo de casos/análises de situacións, 10% da nota final).3. Avaliación da adquisición de competencias a través do seguimento do traballo individual do alumno e a súa contribución á realización e presentación dun informe de investigación grupal (traballos e Proxectos, 20% da nota final).4. Proba de avaliación escrita de resposta curta de contidos básicos da materia (30% da nota final).Co encargo

de cada traballo de avaliación entregaranse directrices claras sobre a súa realización, insistindo na penalización do incumplemento de normas (contido, extensión), entregas fóra de prazo e plaxio. SEGUNDA CONVOCATORIA: As notas das probas da primeira convocatoria gárdanse para segunda convocatoria, de modo que o alumnado con probas superadas só terá que examinarse das probas non realizadas ou non superadas, sexan traballos e/ou exame. MODALIDADE

SEMI-PRESENCIAL:1. Ler con atención

e en caso de dúbida consultar co Coordinador do Grao en Dirección e Xestión Pública, Prof. Dr. Enrique José Varela Álvarez (evalvarez@uvigo.es)2. Cadro básico de metodoloxía e avaliación da materia (en caso de dúbida, consultar co/a responsable da materia):

Proceso de Ensino

Horas

Avaliación

Aprendizaxe con apoio do titor

Apoio docente

23 horas

10%

Foros de dúbidas por temas
(en liña)

10 horas

10%

Foro de debate por temas
(en liña)

8 horas

20%

Exame ou tarefas avaliación

9 horas

60%

 NORMAS BÁSICAS DE SEMIPRESENCIALIDAD:1. O alumnado matriculado na modalidade semipresencial comprométese co equipo docente a seguir un réxime de "avaliación continua semipresencial", que implica a participación presencial ou virtual nas actividades que o profesorado deseña para dita modalidade.2. A modalidade semipresencial supón a avaliación continua da aprendizaxe do alumnado, a tal fin establécese con carácter xeral, que a proba final terá lugar a última das 6 sesións de seguimento, ben de forma presencial (aula Facultade CCSSC), ben de forma virtual (*Skype ou sistema similar *Hangout).3. O alumnado que non participe en máis do 80% das actividades de avaliación continua semipresencial propostas polo profesorado, será avaliado segundo os criterios que estableza o equipo docente en cada materia.

Bibliografía. Fontes de información

A documentación complementaria requirida polo equipo docente, deberá ser accesible ó alumnado presencial e semipresencial a partir dos diferentes repositorios de documentación dAdemáis das lecturas obrigatorias accesibles a través de fatic, para aqueles alumnos que tengan especial interés pola materia, se ofrece a continuación unha selección bibliográfica por temas.

ALAIN FINE, G. (2010): "The sociology of the Local: Actions and its Publics", in *Sociological Theory*, dec 2010, pages 356-376

la O y FLORES RUIZ, D. (coord.) (2010): *Teoría y estrategias de desarrollo local*. Edita: Universidad Internacional de Andalucía

la O (2000): *Planificación estratégica e instrumentos de desarrollo local*. Edita: Diputación de Huelva, Servicio de Publicaciones.

CARRILLO BENITO, EMILIO (2002): *Desarrollo local: nuevas perspectivas*. Ed. Junta de Andalucía.

PÉREZ RAMÍREZ, B. E CARRILLO, E. (2001): *Desarrollo Local: manual de uso*. ESIC

RODRÍGUEZ GONZÁLEZ, R. (1998): "La escala local del desarrollo. Definición y aspectos teóricos" en *Revista de desenvolvemento económico*, nº 1, noviembre, pg 6-16

Tema 2:

CÁRDENAS LORENZO, L. (2009): *Comunicación y construcción de ciudadanía. Aportes para el desarrollo*. Catarata ediciones.

PEREIRA GONZÁLEZ, J.M. y CADAVID BRINGE, A. (2011): *Comunicación, desarrollo y cambio social*, pgs. 19-35; 113-131; Editorial Pontifica Universidad Javeriana

Tema 3:

FRAGO, E. E OUTROS (1992): *Autoempleo en el desarrollo local*. Editorial Popular

SANCHOS PALACIO, JOAN RAMÓN (2006): *El papel del agente de empleo y desarrollo local en la implementación de las políticas locales de empleo y en la creación de empresas en España. Estudio empírico y análisis comparativo entre CC.AA.*, Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales

ALBURQUERQUE, F. (1994): *Metodología para el desarrollo económico local*, edita CEPAL

SANCHÍS PALACIO, J.R. (1999): "Las estrategias de desarrollo local: Aproximación metodológica desde una perspectiva socioeconómica e integral" en *Dirección y organización, DYO*, pg 147-160

Tema 5:

CARVAJAL BURBANO, A. (1998): *Diagnóstico y plan de desarrollo participativo*, serie documentos de trabajo, Universidad del Valle, Facultad de Humanidades.

RODRÍGUEZ GUTIÉRREZ, F. (1999): *Manual de desarrollo local*, pgs. 264-291;445-458; Trea editorial. Gijón.

ALONSO, J.L E MÉNDEZ, R. (2000): *Innovación, pequeña empresa y desarrollo local*. Ed. Civitas.

BOISIER, S. (2005): "¿Hay espacio para el desarrollo local en la globalización?" en *Revista de BOUZADA, XAN (1999): O desenvolvemento comunitario local*. Editorial Galaxia.

RODRÍGUEZ ÁLVAREZ, J.M. (2001): *Experiencias prácticas de desarrollo local*. Ed.: Bayer Hnos.

STIGLITZ, JOSEPH E. (2002): *El malestar en la globalización*. Ed. Taurus D.L.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Traballo de Fin de Grao/P04G090V01991

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Xestión de proxectos no ámbito autonómico e local/P04G090V01911

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Metodoloxías e técnicas de investigación social aplicadas ás administracións públicas/P04G090V01604

Outros comentarios

As modalidades presencial e semipresencial do Grao en Dirección e Xestión Pública, comparten un mesmo plan de estudos, cuxas materias (de 1º a 4º) axudan a desenvolver unha aprendizaxe de competencias baseado na avaliación continua